Mammografia: badania przesiewowe w kierunku raka piersi — wyjaśnienie

Mammografia to badanie rentgenowskie piersi w niskiej dawce, używane do badań przesiewowych w kierunku raka piersi. Często wykrywa guzy, zanim wywołają objawy. Wyniki podaje się w kategoriach BI-RADS. USPSTF zaleca kobietom z przeciętnym ryzykiem badanie mammograficzne co 2 lata w wieku od 40 do 74 lat.

W skrócie

Ta strona wyjaśnia, czym jest mammografia, co może pokazać, jak podaje się wyniki i kto powinien się badać.

Mammografia to obraz rentgenowski piersi. Przesiewowe badania mammograficzne szukają raka piersi. Mogą wykryć guzy na wcześniejszym etapie, **zanim wywołają objawy**. Ten sam aparat wykonuje także mammografię diagnostyczną. Sprawdza ona guzek lub inną zmianę po jej wykryciu, na zdjęciach wykonanych z większej liczby kierunków.

Co może pokazać mammografia

Radiolog ocenia obrazy pod kątem nietypowych zmian. Gdy to możliwe, porównuje je z Twoimi wcześniejszymi mammografiami. Mammografia może pokazać:

- **Zmianę guzowatą (guzek w piersi).** Liczą się jej wielkość, kształt i brzegi. Gładki, okrągły guzek o wyraźnych brzegach jest często łagodną torbielą. Postrzępiony zarys lub nieregularny kształt może wymagać dalszych badań.
- **Zwapnienia** to maleńkie złogi wapnia. Nie mają nic wspólnego z wapniem w Twojej diecie. Większe (makrozwapnienia) są zwykle łagodne. Maleńkie, skupione razem (mikrozwapnienia) mogą czasem świadczyć o DCIS (przewodowym raku in situ) lub raku piersi.
- **Gęstość piersi** to proporcja tkanki gruczołowej (gęstej) i tłuszczowej. W gęstych piersiach mammografia częściej przeoczy raka.

Jeśli mammografię zlecono z powodu objawu, ten objaw nadal się liczy. Szczegółowe poradniki o bólu piersi, wycieku z sutka i guzkach w piersi pomogą Ci przygotować pytania dotyczące dalszego postępowania.

Czego się spodziewać

Pierś jest umieszczana między dwiema płytami, które się dociskają. Ten nacisk daje wyraźniejszy obraz. Wykonuje się kilka zdjęć z różnych kierunków. Ucisk może być nieprzyjemny lub krótko bolesny. Zapytaj swój zespół opieki, czy pomoże lek przeciwbólowy dostępny bez recepty, przyjęty wcześniej. Najlepiej nie umawiać badania tuż przed miesiączką ani w jej trakcie. Tego dnia nie używaj dezodorantu, antyperspirantu, pudru ani perfum na piersi i pod pachy.

Jak podaje się wyniki (BI-RADS)

Raport radiologa zwykle otrzymasz w ciągu około dwóch tygodni. Zazwyczaj zawiera on kategorię BI-RADS. To standardowy sposób opisu wyników i zalecanego dalszego postępowania.

- **0** — Potrzeba dodatkowych badań obrazowych, zanim będzie można nadać kategorię.
- **1** — Wynik ujemny; kontynuuj regularne badania przesiewowe.
- **2** — Zmiana łagodna; kontynuuj regularne badania przesiewowe.
- **3** — Prawdopodobnie łagodna; kontrolna mammografia po 6 miesiącach.
- **4** — Podejrzana; może być potrzebna biopsja.
- **5** — Bardzo sugeruje raka; wymaga biopsji.
- **6** — Znany rak potwierdzony biopsją.

Wezwanie na dodatkowe badania może budzić strach. Jednak **u większości osób wezwanych ponownie nie stwierdza się raka piersi.**

Kiedy się badać

Amerykańska Grupa Zadaniowa ds. Służb Profilaktycznych (U.S. Preventive Services Task Force) zaleca przesiewowe badania mammograficzne **co 2 lata w wieku od 40 do 74 lat** u kobiet z przeciętnym ryzykiem. Niektóre osoby mają wyższe ryzyko. Przykłady to osoby ze szkodliwymi zmianami w genach *BRCA1* lub *BRCA2* albo te, które miały radioterapię klatki piersiowej z powodu nowotworu w dzieciństwie. Im można zalecić rozpoczęcie badań wcześniej lub częstsze badanie. Lekarz pomoże Ci ocenić Twój osobisty i rodzinny wywiad.

Koszty i dostęp

Mammografię wykonuje się w poradniach piersi, szpitalnych pracowniach radiologii, w mobilnych mammobusach oraz w gabinetach radiologicznych i lekarskich. Możliwe, że przesiewową mammografię umówisz bez skierowania. Zgodnie z ustawą Affordable Care Act większość planów ubezpieczenia zdrowotnego musi pokrywać przesiewową mammografię bez dopłat. Według NCI Medicare pokrywa coroczną przesiewową mammografię u kobiet w wieku 40 lat i starszych. Krajowy Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi i Szyjki Macicy CDC (National Breast and Cervical Cancer Early Detection Program) oferuje bezpłatne lub tanie badania przesiewowe kobietom o niskich dochodach, które nie mają odpowiedniego ubezpieczenia. Służba Informacji o

Raku NCI (Cancer Information Service, 1-800-4-CANCER) pomoże Ci znaleźć certyfikowaną placówkę.

Na podstawie wiarygodnego źródła

To tłumaczenie treści edukacyjnych na prosty język, oparte na źródle: Narodowy Instytut Raka. Aby uzyskać pełne i aktualne informacje, przeczytaj oryginalne źródło. Tylko do celów edukacyjnych — to nie jest porada medyczna. Zawsze rozmawiaj ze swoim zespołem opieki.

Narodowy Instytut Raka: cancer.gov/types/breast/screening/mammograms

Zaktualizowano: 2026-10-02

Masz prawo do bezpłatnego tłumacza. Szpitale i przychodnie w Stanach Zjednoczonych, które otrzymują fundusze federalne, muszą zapewnić wykwalifikowanego tłumacza bez żadnych kosztów dla Ciebie. Możesz o niego poprosić w recepcji lub przed wizytą. Nie musisz prosić członka rodziny ani dziecka, aby tłumaczył za Ciebie.

Online: cancerexplained.org/languages/pl/mammograms

Przetłumaczono z angielskiego artykułu na cancerexplained.org. Wersja angielska jest tą, która została sprawdzona ze źródłem.

Educational information only, not medical advice. An AI-assisted editorial system helped prepare this page. No named medical reviewer has reviewed it unless one is listed.

Można bezpłatnie drukować, kopiować i udostępniać bez zmian. Nie trzeba prosić o pozwolenie. Prosimy nie zmieniać treści medycznych. Źródło: cancerexplained.org. Informacje edukacyjne, nie porada medyczna.